

**ISPITNI
CENTAR
DRŽAVNO
TAKMIČENJE 2026.**

AUTOR/AUTORKA TESTA _____

RECENZENT/RECENZENTKINJA _____

PODGORICA, _____ **20** _____ **GODINE**

1. Mjesec ima trojako kretanje:

- a) rotacija oko svoje ose
- b) revolucija oko Zemlje
- c) zajedno sa Zemljom obilazi oko Sunca.

3 poena

2. Dopuni rečenice:

a) Neorganska prirodna tijela, nastala u unutrašnjosti Zemlje ili na njenoj površini su **minerali**, a **stijene** su prirodni agregati minerala. Po načinu postanka podijeljene su u tri grupe: **magmatske, metamorfne i sedimentne.**

b) Postoji nekoliko podjela geografskih karata. Prema sadržaju one se dijele na **opštegeografske i tematske (specijalne)** a prema razmjeru na **sitnorazmjerne, srednjerazmjerne i krupnorazmjerne.**

10 poena

3. Spojite parove, na liniji ispred naziva grada upišite slovo koje odgovara vremenu u odnosu na London (lokalno vrijeme Griničkog meridijana). Ako je u Londonu 12 h onda je:

a) 13 h	c) Moskva
b) 7 h	d) Peking
c) 16 h	b) Njujork
d) 20 h	a) Podgorica

4 poena

4. Na fotografiji se nalazi vrh Akonkagva (6959 mnv) koji pripada planinskom lancu:

- a) Kilimandzaro
- b) Andi**
- c) Stjenovite planine
- d) Altaj

1 poen

5. U sledećim rečenicama tamnim slovima su napisani pojmovi od kojih je jedan tačan, a jedan netačan. Zaokruži pojam koji je tačan.

- 1) Polarna svjetlost - Aurora Borealis se pojavljuje **Termosferi/Egzosferi**.
- 2) Prvi dan ljeta na sjevernoj hemisferi Sunčevi zraci padaju pod pravim uglom na sjeverni **povratnik/polarnik**.
- 3) Od početka zime prema proljeću noći su sve **duže/kraće**. Na polovima polarni dan traje **24 sata/6 mjeseci**, a na polarnicama polarni dan traje **16/24** sati.
- 4) Njeguško polje formirano je u **sjevernom podnožju planine Lovćen/južnom podnožju planine Njegoš**.

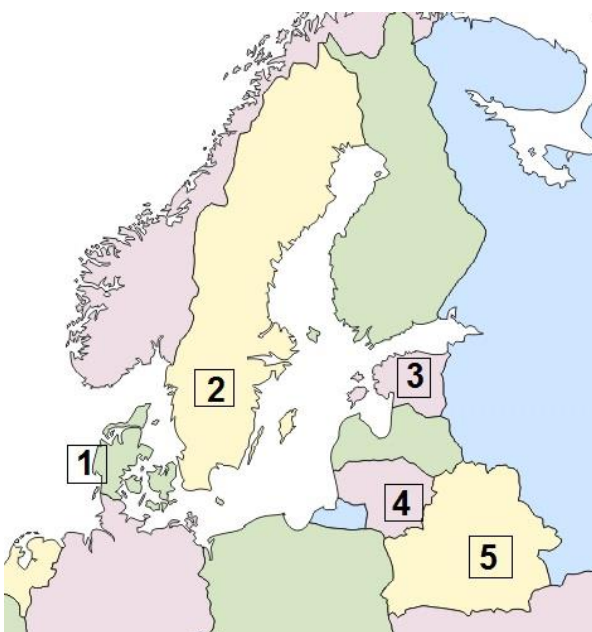
6 poena

6. Spojite parove - na crti ispred naziva u lijevoj koloni upišite odgovarajuće slovo iz desne kolone. Jedan odgovor je višak.

a) izohele	a) povezuju mjesta sa istom insolacijom na Zemlji
b) izobare	e) inije koje povezuju tačke vodenog basena koje imaju jednaku dubinu.
c) izohipse	c) povezuju mjesta sa istom nadmorskom visinom na Zemlji
— izoterme	b) povezuju mjesta sa istim vazдушnim pritiskom na Zemlji
e) izobate	

4 poena

7. Pored rednih brojeva upiši nazive država sa karte:

- 1) **Danska**
- 2) **Švedska**
- 3) **Estonija**
- 4) **Litvanija**
- 5) **Bjelorusija**

5 poena

8. Dopuni rečenice:

- a) Žljebovi, brazde, koje nastaju linijskim slivanjem atmosferske vode po goloj stjenovitoj krečnjačkoj podlozi nazivaju se **škrape**, a mala okruglasta udubljenja prečnika oko 20 do 30 cm, male dubine do 20 cm, koja nastaju zadržavanjem atmosferskih padavina na ravnim krečnjačkim pločama nazivaju se **kamenice**.
- b) Rijeke Srbije otiču u dva sliva, a to su **Crno more i Egejsko more**.
- c) Iako ima preko 15 000 km morske obale i izlazi na 12 mora **Rusija** je pretežno kontinentalna zemlja.

5 poena

9. Poređaj države prema broju stanovnika u 2025. godini u svijetu:

Pakistan, Kina, SAD, Indija, Indonezija

1. Indija

2. Kina

3. SAD

4. Indonezija

5. Pakistan

5 poena

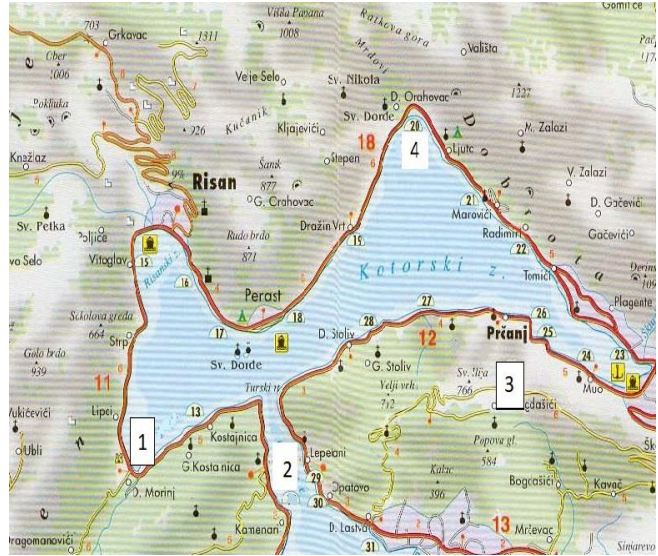
10. Dopuni rečenice:

- a) Erozivni oblik nastao linijskim kretanjem lednika naziva se **valov**, a akumulirani materijal u vidu lučnog bedema zove se **morena** i uokviruje **terminalni** basen u kome se otapa lednik.
- b) Speleološki objekti sa relativno ravnim kanalima su **pećine**, a speleološki objekti sa vertikalnim ili vrlo kosim kanalima su **jame**.
- c) Planinsko poluostrvo između Indije i Kine se zove **Indokina**.

6 poena

11. Na linijama dodaj termin (naziv) obilježen brojem na karti:

1. Morinjski zaliv
2. tjesnac Verige
3. poluostrvo Vrmac
4. uvala Ljuta

4 poena

12. Poveži parove, na liniji ispred naziva upiši odgovarajući broj iz lijeve kolone. (tri ponuđena odgovora su višak).

1) Mars	___	2) površinska magmatska stijena
2) bazalt	___	1) unutrašnja planeta
3) šelf	___	3) erozivni abrazioni oblik
	___	spoljašnja planeta
	___	dubinska magmatska stijena
	___	akumulativni abrazioni oblik

3 poena

13. U sljedeća dva zadatka poveži parove upisivanjem slova na crtu ispred ponuđenih odgovora. Tri crte moraju ostati prazne.

A)

B)

A) Prikazane kulturno-istorijske spomenike pridruži njihovim nazivima.
___ Chichen Itza ___ Teotihuacan ___ Iguazu ___ **A** Machu Pichu ___ **B** Moai
(Uskršnja ostrva)

B) Prikazane kulturno-istorijske spomenike pridruži državama kojima pripadaju.
___ **B** Čile ___ Bolivija ___ Argentina ___ **A** Peru ___ Brazil

4 poena

14. Povežite poljoprivredne proizvode i države SAD-a za koje su karakterističan (Jedan ponuđeni odgovor je višak).

a) Ajova —	d ananas
b) Kanzas —	g duvan
v) Južna Karolina —	b pšenica
g) Kentaki —	a kukuruz
d) Havaji —	v pamuk
	__pirinač

5 poena

15. U sljedeća četiri zadatka dva su tačna odgovora u svakom zadatku. Zaokruži slova uz tačne odgovore.

- 1) Kakvo vrijeme donosi ciklon?
a) oblačno b) suvo c) vedro **d) promjenjivo** e) stabilno
- 2) Među navedenim japanskim gradovima, na ostrvu Honšu se ne nalaze:
a) Sapporo **b) Nagasaki** c) Osaka d) Kobe e) Hiroshima
- 3) Među navedenim ostrvima, u Okeaniji se ne nalaze:
a) Sejšeli b) Tahiti c) **Galapagos** d) Marijani e) Fiji(Fidži)
- 4) Među navedenim rijekama, deltasto ušće nemaju:
a) Mekong **b) Ob** c) Nil d) Gang **e) Sen Lorens.**

8 poena

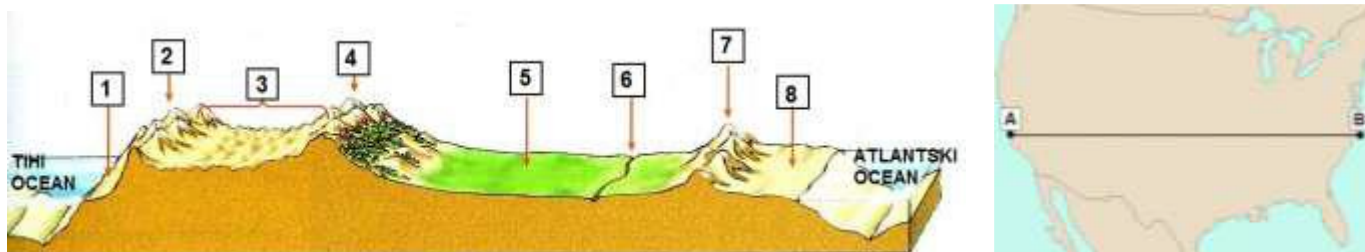
16. Zaokruži tačan odgovor:

- 1) Najdublji dio svjetskog okeana je Marjanska brazda, čija najveća dubina iznosi:
  - a) 8 920m
  - b) 10 920 m
  - c) 13 920 m

- 2) Žarki pojas zauzima koliko procenata površine Zemljine lopte:
  - a) 20%
  - b) 30%
  - c) 40%

- 3) Na ruskom Arktiku nalazi se koji Arhipelag:
  - a) Zemlja Franca Jozefa
  - b) Ostrva Huan Fernandez
  - c) Ostrva Ašmor i Kartije

3 poena

17. Sljedeća dva zadatka riješi uz pomoć reljefnog presjeka Sjedinjenih Američkih država.

- a) Na linije upiši **nazive velikih prirodnih cjelina SAD-a** koje su označene **brojevima**:

3 – Veliki Basen 5 – Velike ravnice 7 – Apalači

- b) Pored naziva gradova upiši **broj** koji označava **prirodnu cjelinu SAD-a** u kojoj se navedeni grad nalazi.

Filadelfija - 8 , Las Vegas - 3, Hjuston - 5

6 poena

18. Poveži parove, na liniji ispred naziva jezera u lijevoj koloni dodaj slovo koje odgovara načinu njegovog postanka u desnoj koloni. (Pazite, jedan odgovor je višak):

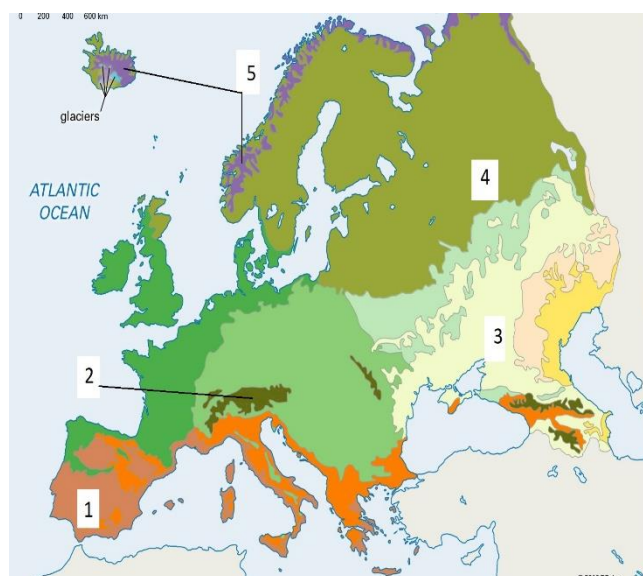
- b** Šasko jezero
- c** Biogradsko jezero
- a** Crno jezero

- a)** jezera u cirkovima i valovima
- b)** jezera formirana u kraškim poljima i uvalama
- c)** jezera formirana u basenima akumulativnog porijekla
- d)** jezera formirana u basenima vještačkih brana

3 poena

19. Evropu karakteriše biogeografska zonalnost, na karti su brojevima obilježena određena biogeografska područja. Na linijama pored broja upišite naziv tog područja.

- 1** Mediteranska makija (šipražje)
- 2** Alpska vegetacija (šume)
- 3** Travnate stepe
- 4** Šume borealnih predjela
- 5** Tundra

5 poena

20. Zaokruži tvrdnje koje su tačne:

- a) Svi meridijani su isti i njihova dužina iznosi 30 000 km.
- b) Jupiter ima 60 satelita.**
- c) Zemljina kora zauzima samo 1% zapremine Zemlje**
- d) Nivo mrtvog mora nalazi se 1000m ispod nivoa Sredozemnog mora.

4 poena

21. Poveži geografske prostore s pripadajućim državama i njihovim oblicima, upisivanjem jednog slova i jednog broja na crte ispred njih. Jedno slovo i broj je višak.

C2 Bretanja	A - Holandija	1 - rijeka
D1 Tarim	B - Italija	2 - poluostrvo
B3 Garda	C - Francuska	3 - jezero
	D - Kina	4 - zaliv

6 poen

